

Fem frågor till riksdagspartierna om krigsmaterielexport

1. Riksdagens roll

Anser du och ditt parti att riksdagen och dess partier, som ett komplement till de partikonsultationer som hölls bakom stängda dörrar inför lagrådsremissen i juni, ska kunna öppet påverka och ge synpunkter på det regelverk och de lagar om krigsmaterielexport som riksdagen ska besluta om i höst?

JA

NEJ

VET INTE

Kommentar:

2. Vapenexportens legitimerande effekt

KEX-utredningen framhöll i sitt betänkande att export av krigsmateriel till en stat eller regim har en legitimerande effekt: "Att bevilja krigsmaterielexport till en stat som har grava brister i sin demokratiska status kan ses som en legitimering av eller politiskt stöd till den sittande regimen." Denna formulering finns inte med i det nya förslag till regler som regeringen har presenterat.

Anser du och ditt parti att krigsmaterielexportens legitimerande effekt är en viktig faktor för riksdagen att betona i et nya regelverket?

JA

NEJ

VET INTE

Kommentar:

3. Export till diktaturer - okej ibland?

Majoriteten av riksdagens partier har sagt att krigsmaterielexport till diktaturer ska förhindras eller stoppas. Men regeringens förslag innebär inte ett totalt förbud mot den exporten, utan en negativ presumtion – ett villkorligt hinder. Utgångspunkten ska vara att Sverige inte exporterar krigsmateriel till diktaturer, men det finns undantag – hänsyn ska nämligen tas till breda säkerhets- och försvarspolitiska intressen och andra utrikespolitiska intressen som kan finnas i det enskilda fallet.

Om du och ditt parti anser att det förslag som har presenterats av riksdagen ska tolkas som att huvudregeln är att export till diktaturer inte ska tillåtas – bör det i så fall förtydligas i det nya regelverket?

JA

NEJ

VET INTE

Kommentar:

4. Mänskliga rättigheter – hur viktigt?

Regeringens förslag säger glädjande att mänskliga rättigheter ska få större betydelse i tillståndsbedömningen. Samtidigt ska en sammantagen bedömning göras och i andra vågskålen ligger en rad hänsyn, till exempel försvarsindustrins internationella samarbeten, materialsamarbeten och minskade kostnader för försvaret genom kostnadsspridning. För att göra dessa överväganden möjliga använder det liggande förslaget sig av den vaga formuleringen att avsaknad av demokratiska rättigheter BÖR utgöra ett hinder mot export till diktaturer.

Anser du och ditt parti att grundhållningen i fråga om tillstånd är att export inte SKA ges när det gäller som saknar de mest grundläggande demokratiska rättigheter?

JA

NEJ

VET INTE

Kommentar:

5. Kvinnoförtryck – hur allvarligt?

Jämställdhet mellan kvinnor och män är grundläggande för svensk utrikespolitik, och med det kommer skyldigheter. I regeringens förslag betonas det att mänskliga rättigheter ska få en större betydelse i helhetsbedömningen av tillstånd för krigsmaterielexport. Det görs bland annat genom att byta ordet ”grova” till ”allvarliga” brott mot mänskliga rättigheter och att betona att ”en rimlig utgångspunkt är därvid att fokus vid tillståndsprövningen bör ligga på de allvarligare övergreppen.” Men i listan över vad som enligt praxis uppfattas som allvarliga brott nämns inga brott mot kvinnor.

I både FN:s och Europarådets uppräknningar över allvarliga brott mot mänskliga rättigheter finns flera brott mot kvinnor listade, både brott där staten direkt är involverad och där det handlar om straffrihet. [1]¹

1

“What is serious violations of Human Rights Law”. Geneva Academy Augusti 2014

Sammanställning av olika FN resolutioner.

[https://www.geneva-academy.ch/joomlatools-files/docman-](https://www.geneva-academy.ch/joomlatools-files/docman-files/Publications/Academy%20Briefings/Briefing%206%20What%20is%20a%20serious%20violation%20of%20human%20rights%20law_Academy%20Briefing%20No%206.pdf)

[files/Publications/Academy%20Briefings/Briefing%206%20What%20is%20a%20serious%20violation%20of%20human%20rights%20law_Academy%20Briefing%20No%206.pdf](https://www.geneva-academy.ch/joomlatools-files/docman-files/Publications/Academy%20Briefings/Briefing%206%20What%20is%20a%20serious%20violation%20of%20human%20rights%20law_Academy%20Briefing%20No%206.pdf)

Samt; Europarådets guidelines för att motverka straffrihet på för allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna. ”Eradicating impunity for serious human rights violations”

Guidelines and reference texts Directorate General of Human Rights and Rule of Law Council of Europe Strasbourg”,

Tycker du och ditt parti att allvarliga människorättsbrott som specifikt rör kvinnor, till exempel omfattande sexuellt våld, sexslaveri eller kidnappningar för trafficking som utförs av statliga aktörer eller sanktioneras genom straffrihet av stater, ska ingå i de svenska bedömningsprocesserna för krigsmaterielexport?

JA

NEJ

VET INTE

Kommentar:

“Considering that a lack of accountability encourages repetition of crimes, as perpetrators and others feel free to commit further offences without fear of punishment; Recalling that impunity for those responsible for acts amounting to serious human rights violations inflicts additional suffering on victims; Considering that impunity must be fought as a matter of justice for the victims, as a deterrent to prevent new violations, and to uphold the rule of law and public trust in the justice system, including where there is a legacy of serious human rights violations. Sid 5

<http://policehumanrightsresources.org/wp-content/uploads/2016/06/CoE-Guidelines-on-Eradicating-impunity.pdf>